

Organizacija cestovnog prijevoza specijalnih tereta

Trojak, Janko

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Transport and Traffic Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:119:503780>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-19**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Transport and Traffic Sciences -
Institutional Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET PROMETNIH ZNANOSTI

Janko Trojak

ORGANIZACIJA CESTOVNOG PRIJEVOZA
SPECIJALNIH TERETA

ZAVRŠNI RAD

Zagreb,2018

Zagreb, 21. ožujka 2018.

Zavod: **Zavod za transportnu logistiku**
Predmet: **Špedicija**

ZAVRŠNI ZADATAK br. 4531

Pristupnik: **Janko Trojak (0135240806)**
Studij: **Promet**
Smjer: **Cestovni promet**

Zadatak: **Organizacija cestovnog prijevoza specijalnih tereta**

Opis zadatka:

Prikazati formalno pravnu regulativu prijevoza specijalnih tereta cestom. Objasniti uloge pojedinih sudionika prijevoznog pothvata. Analizirati cestovni prijevoz specijalnog tereta s organizacijskog, operativnog i sigurnosnog aspekta. Izloženu materiju ilustrirati prikazom primjera organizacije prijevoza specijalnog tereta iz prakse.

Mentor:

izv. prof. dr. sc. Ratko Stanković

Predsjednik povjerenstva za
završni ispit:

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET PROMETNIH ZNANOSTI

ZAVRŠNI RAD

ORGANIZACIJA CESTOVNOG PRIJEVOZA
SPECIJALNIH TERETA

ORGANIZING ROAD TRANSPORT OF THE SPECIAL
CARGO

Mentor: izv. prof. dr.sc. Ratko Stanković

Student: Janko Trojak, 0135240806

Zagreb, 2018

Sažetak

Zadatak ovog završnog rada je prikazati proces organizacije izvanrednog prijevoza s organizacijskog, operativnog i sigurnosnog aspekta, te izloženu materiju prikazati na primjeru iz prakse. Organizacija cestovnog prijevoza specijalnog tereta znatno je složenija od prijevoza običnih tereta zbog tehnoloških, sigurnosnih i administrativnih razloga. Najbitniju ulogu u procesu organizacije prijevoza ima špediter, čija je uloga prikazana.

KLJUČNE RIJEČI: specijalni prijevoz; špediter; specijalni teret

Summary

The task of this final thesis is to show the process of organizing road transport of special cargo from organization, operational and security aspects, and to show the displayed matter on an example from practice. Organization of road transport is a more complex activity than ordinary transport because of the laws and regulations that are regulating it. The most important role in the process of organization of a transport has the forwarder, whose role will be elaborated.

KEYWORDS: special transport; forwarder; special cargo

Sadržaj

1.	Uvod.....	1
2.	Uloga špeditera u organizaciji prijevoza.....	2
2.1	Incoterms 2010	2
2.2	Međunarodni savez špediterskih udruženja.....	3
2.3	Operativni poslovi	5
2.4	Dispozicija	6
2.5	Disponiranje.....	7
2.5.1	Zaključivanje teretnog prostora	8
2.5.2	Ugovaranje prijevoza i ispostavljanje prijevoznih isprava.....	8
2.5.3	Ugovaranje prekrcaja i skladištenja robe.....	9
2.5.4	Transportno osiguranje robe	9
2.5.5	Predaja robe na prijevoz i ukrcaj	9
2.5.6	Prihvatanje robe i iskrcaj.....	9
2.5.7	Angažiranje inspekcijskih službi	10
2.5.8	Zastupanje u carinskom postupku.....	11
2.5.9	Aviziranje.....	11
2.6	Specijalni poslovi špeditera	11
3.	Formalne pravne regulative cestovnog prijevoza tereta.....	14
3.1	Carina.....	14
3.2	Licencija Zajednice.....	17
3.3	Bilateralna dozvola	17
3.4	CEMT dozvola	17
4.	Specifičnosti tehnologije cestovnog prijevoza specijalnih tereta.....	19
5.	Prikaz organizacije prijevoza specijalnog tereta na primjeru iz prakse	22
6.	Zaključak.....	25
	Popis literature.....	26
	Popis slika.....	27
	Popis kratica	28
	Prilozi	30

1. Uvod

Zadatak ovog završnog rada je prikazati organizaciju prijevoza specijalnog tereta s organizacijskog, operativnog i sigurnosnog aspekta, te izloženu materiju prikazati na primjeru iz prakse. Uz to bit će objašnjena i uloga špeditera u organizaciji i provedbi prijevoznog. Ovaj rad će prikazati koje su sve obveze i zakonska regulativa koje prijevoznik mora posjedovati da bi mogao izvršiti prijevoz.

U prvoj cjelini ovog rada je prikazana uloga špeditera u prijevoznom procesu i objašnjeni su glavni i specijalni poslovi špeditera kao i FIATA udruženje i Incoterms 2010.

U drugoj cjelini je opisana uloga Carine u procesu uvoza/izvoza, te potrebne dozvole koje prijevoznik treba posjedovati.

U trećoj cjelini je opisana posebnost specijalnog prijevoza tereta te zakonska regulativa vezana uz tu vrstu prijevoza.

U posljednjoj cjelini je prikazana organizacija specijalnog prijevoza na primjeru prijevoza mostnih dizalica i njihovih dijelova koje je osigurala tvrtka Bačani transport d.o.o..

2. Uloga špeditera u organizaciji prijevoza

Poslovi koje špediter obavlja u sklopu svoje djelatnosti nazivaju se glavni poslovi špedicije. Ti se poslovi u organizacijskom smislu mogu svrstati u sljedeće dvije funkcionalne cjeline :

- Tarifno–konjuktivni poslovi, čija je osnovna funkcija prodaja špediterske usluge
- Operativni poslovi, čija je osnovna funkcija proizvodnja špediterske usluge¹

Organizacija prijevoza je vezana uz operativne poslove.

2.1 Incoterms 2010

INCOTERMS, eng. International Commercial Terms, međunarodna pravila za tumačenje trgovinskih termina, eng. International rules for the interpretation of trade terms, koja uređuju pravno-ekonomske odnose između kupca i prodavatelja u međunarodnoj trgovini glede prijenosa rizika i troškova prijevoza i osiguranja robe. Cilj im je osigurati jedinstveno tumačenje termina koji se pojavljuju pri prodaji robe a kojima se regulira prijelaz rizika i troškova između kupca i prodavatelja. Oni su dio ugovora o kupoprodaji.

Uređuju odnos isključivo između prodavatelja i kupca, osobito:

- Mjesto predaje robe naraspolaganje kupcu
- Carinske formalnosti
- Osiguranje robe
- Pribavljanje prijevoznog sredstva i organiziranje prijevoza
- Pribavljanje isprava
- Pakiranje robe²

Prema Incotermsu 2010 postoji 11 pariteta podijeljenih u dvije skupine s obzirom na vrstu transporta (Slika 1.). Za pomorski prijevoz i unutarnju plovidbu koriste se: FAS, FOB, CFR i CIF. Za ostale oblike prijevoze koriste se: EXW, FCA, CIP, CPT, DDP, DAT i DAP.³

¹Ivaković, Č., Stanković, R., Šafran, M.: Špedicija i logistički procesi, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb 2010., str. 129

²https://moodle.srce.hr/2017-2018/pluginfile.php/1652590/mod_resource/content/1/03_INCOTERMS_2010.pdf

DESCRIPTION	COSTS			RISK			INSURANCE			FREIGHT/RISK
	All modes of transport	Sea and inland waterways		All modes of transport	Sea and inland waterways		All modes of transport	Sea and inland waterways		
EXW Ex Works	SELLER						BUYER			Freight Seller's premises. Risk Seller's premises.
FCA Free Carrier	SELLER						BUYER			Freight Freight handler. Risk Freight handler.
CPT Carriage Paid to	SELLER			SELLER			BUYER			Freight Destination. Risk First freight handler.
CIP Carriage and Insurance Paid to	SELLER			SELLER			BUYER			Freight Destination. Risk First freight handler.
DAT Delivered at Terminal				SELLER			BUYER			Freight: Destination. Risk: Destination.
DAP Delivered at Place				SELLER			BUYER			Freight: Place of destination. Risk: Arriving means of transport at destination.
DDP Delivered Duty Paid				SELLER			BUYER			Freight Destination. Risk Destination.
FAS Free Alongside Ship				SELLER			BUYER			Freight Shipline in port of departure. Risk Shipline in port of departure.
FOB Free on Board				SELLER			BUYER			Freight On board ship. Risk On board ship.
CFR Cost and Freight				SELLER			BUYER			Freight Port of destination. Risk On board ship.
CIF Cost, Insurance and Freight				SELLER			BUYER			Freight Port of destination. Risk On board ship.

Slika 1. Podjela troškova i rizika prema Incotermsu 2010.

Izvor: [https://moodle.srce.hr/2017-](https://moodle.srce.hr/2017-2018/pluginfile.php/1652590/mod_resource/content/1/03_INCOTERMS_2010.pdf)

[2018/pluginfile.php/1652590/mod_resource/content/1/03_INCOTERMS_2010.pdf](https://moodle.srce.hr/2017-2018/pluginfile.php/1652590/mod_resource/content/1/03_INCOTERMS_2010.pdf)

Incoterms je bitan za špeditera zbog toga što određuje podjelu troškova i rizika između prodavatelja i kupca pri isporuci robe, a time i obuhvat špediterovog zadatka.

2.2 Međunarodni savez špediterskih udruženja

Međunarodni savez špediterskih udruženja, FIATA, (franc. Federation internationale des Associations de Transitaires et Assimiliés) osnovana je 1926. godine u Beču. Uloga FIATA-e:

- da unaprijeđuje špeditersku djelatnost

³ Ibidem

- da sudjeluje u radu drugih međunarodnih udruga kao što su UIC, IRU, IATA, IMO, Međunarodna trgovačka komora, kao i u drugim agencijama i institucijama UN-a pri donošenju različitih međunarodnih konvencija i dokumenata koji mogu utjecati na prijevoz robe i pružanje špediterskih usluga.⁴

Dokumenti Međunarodnog saveza špediterskih udruženja su:

- FCR - špediterska potvrda
- FCT - špediterska transportna potvrda
- FBL – teretnica za intermodalni prijevoz
- FWR – skladišna potvrda
- FWB – teretni list za intermodalni prijevoz
- SDT – potvrda pošiljatelja o prijevozu opasne robe
- SIC – potvrda pošiljatelja o težini tereta u intermodalnom prijevozu
- FFI – špediterske upute⁵

FCR je špediterska potvrda kojom špediter potvrđuje da je određenog dana u određenom mjestu primio robu u naigled ispravnom stanju radi daljnje otpreme.

FCT je špediterska transportna potvrda isprava kojom špediter potvrđuje da je određenog dana u određenom mjestu, u točno određenom prijevoznom sredstvu u dobrom vanjskom stanju primio robu radi daljnje otpreme.

FBL je teretnica za intermodalni prijevoz koja služi kako bi se izbjeglo uspostavljanje više prijevoznih isprava, bez obzira na broj korištenih prijevoznih sredstava različitih prometnih grana.

FWR je špediterska skladišna potvrda kojom se potvrđuje da je određenog dana, u određenom mjestu, u određenom skladištu roba uskladištena u prividno ispravnom stanju.

FWB je neutrživi teretni list za multimodalni transport, koji je po sadržaju i namjeni veoma sličan FBL teretnici.

SDT je obrazac kojim pošiljatelj, kao nalogodavatelj špediteru, izjavljuje da je roba, koju špediter treba otpremiti, dopremiti ili tranzitirati, odgovara zahtjevima prijevoza opasnih stvari prema važećim međunarodnim pravnim aktima.

⁴https://moodle.srce.hr/2017-2018/pluginfile.php/1652589/mod_resource/content/1/02_FIATA.pdf

⁵Ivaković, Č., Stanković, R., Šafran, M.: Špedicija i logistički procesi, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb 2010., str. 17

SIC se izdaje kao dokaz o bruto težini tereta u kontejnerima ili poluprikolicama, ako je njihova bruto težina veća 29.000 funti ili 13.154 kg.

FFI je obrazac s 21 rubrikom u koji špediterov nalogodavac upisuje sve bitne upute i instrukcije koje su špediteru potrebne za kvalitetno obavljanje konkretnog posla.⁶

2.3 Operativni poslovi

Operativni poslovi su poslovi koje špediter obavlja u izvršenju dispozicije komitenta, tj. pri otpremi i dopremi roba u međunarodnom prometu. Špediter pritom prema trećim osobama – sudionicima u prijevoznom pothvatu nastupa u ime i za račun komitenta ili u svoje ime, a za račun komitenta.

Tako je primjerice kod ugovaranja prijevoza i zaključivanja ugovora o prijevozu, kao i kod naručivanja prekrcajnih i skladišnih manipulacija, špediter prema prijevozniku odnosno luci ili robnom terminalu najčešće nastupa u svoje ime, a za račun komitenta. U carinskom postupku međutim, špediter zastupa svojega komitenta u svojstvu opunomoćenika (izravno zastupanje), tj. ispunjava i podnosi carinsku deklaraciju i druge podneske u carinskom postupku u ime i za račun komitenta.

Strukturu operativnih poslova čini niz funkcionalnih skupina radnji, u kronološkom slijedu vezanih uz pojedine faze izvršenja dispozicije komitenta, odnosno pojedine faze prijevoznog pothvata. U tom smislu struktura operativnih poslova može se sistematizirati prema sljedeća dva načela :

- Prema špediterovoj ulozi u prijevoznom pothvatu, operativne poslove čine sljedeće skupine radnji:
- prijam dispozicije i pozicioniranje;
- disponiranje;
- zaključivanje prijevoznih kapaciteta;
- ugovaranje prijevoza i ispostavljanje prijevoznih isprava;
- ugovaranje prekrcaja i skladištenja;

⁶https://moodle.srce.hr/2017-2018/pluginfile.php/1652589/mod_resource/content/1/02_FIATA.pdf

- osiguranje robe u prijevozu;
- predaja robe na prijevoz i ukrcaj;
- prihvata robe i iskrcaj;
- angažiranje inspeksijskih službi;
- zastupanje u carinskom službi;
- aviziranje;

1. Prema osnovnom obilježju špediterova zadatka, svrstavaju se u sljedeće četiri skupine:

- Posloviuvoza;
- Posloviizvoza;
- Posloviuvoza;
- Sajamskiposlovi;⁷

2.4 Dispozicija

Dispozicija je nalog i ovlaštenje špediteru za otpremu odnosno dopremu robe, zastupanje u carinskom postupku, kao i za obavljanje drugih radnji s tim u vezi. Dispozicija treba sadržavati sve podatke koji su špediteru potrebni za njezino ispravno i pravodobno izvršenje. Primjer dispozicije se može vidjeti na slici 2.

Osnovni podaci koje komitent navodi u dispoziciju su :

- podaci o komitentu i korisniku robe;
- podaci o primatelju robe ako se radi o otpremi/izvozu, odnosno podaci o pošiljatelju robe ako se radi o dopremi/uvozu;
- broj izvoznog, odnosno uvoznog zaključka;
- podaci o robi;
- paritet isporuke;
- podaci o instradaciji;
- podaci o osiguranju;

⁷Ivaković, Č., Stanković, R., Šafran, M.: Špedicija i logistički procesi, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb 2010., str. 136

- podaci o vrsti carinskog postupka i plaćanju carinskog duga;
- naputak za daljnu otpremu nakon carinjenja;⁸

NALOGODAVAC: _____
naslov, adresa, OIB, telefon, fax, e-mail

ŠPEDITER:
ALFALOG d.o.o.
 Zagreb, Jankomir 25
 Tel. 3496 908 Fax: 3496 883

DISPOZICIJA ZA IZVOZ br. _____

1. Pol (ljatelj): _____
izdan naslov i adresa, telefon, fax, odgovorna osoba
2. Kupac: _____
izdan naslov i adresa
3. Primatelj: _____
izdan naslov i adresa, telefon, fax, odgovorna osoba
4. Vrijednost robe iz računa/ugovora: _____
5. Paritet prema INCOTERMS-u: _____
6. Trgovački naziv robe na stranom i hrvatskom jeziku (vrata, kakvoća) i tarifni broj iz Carinske tarife: _____
7. Količina robe u jedinici mjere: _____ bruto težina: _____
 broj koleta i vrata: _____ obujam/dimenzija: _____
8. Mjesto carinjenja: _____
9. Vrsta transporta: _____
osobni, željeznički, pomorski, zračni, cestovni, intermodalni, drugi, pošta
10. Roba osigurana (da/ne): _____ Relacija: _____ Rizik: _____
 osigurana vrijednost: _____ osiguravatelj: _____
11. Datum i mjesto preuzimanja robe: _____
12. Upute za carinjenje robe u inozemstvu (mjesto, špediter): _____
13. Zemlja naplate: _____ Zemlja namjene: _____
14. Upute za popunjavanje EUR-a: _____
15. Upute za popunjavanje transportnih isprava: _____
16. Vrsta carinskog postupka: _____
17. Garancija za tranzitni postupak: _____
18. Dodatne upute: _____
19. Prijevozne i ostale troš kove plaća: _____
naslov, adresa, OIB, broj računa

Sukladno članku 5. Carinskog zakona, ova dispozicija je ujedno i ovlaštenje špediteru:
ALFALOG d.o.o. za logističke usluge, Zagreb, Jankomir 25, OIB 42436085143
 da u nas izravno zastupa u obavljanju svih radnji u svezi carinjenja gore navedene robe.

PRILOZI:
 - račun prodavatelja broj: _____ Šig i potpis odgovorne osobe:
 - prijevozni dokumenti: _____
 - EUR: _____
 - ostalo: _____

NALOGODAVAC: _____
naslov, adresa, OIB, telefon, fax, e-mail

ŠPEDITER:
ALFALOG d.o.o.
 Zagreb, Jankomir 25
 Tel. 3496 908 Fax: 3496 883

DISPOZICIJA ZA UVOZ br. _____

1. Broj ugovora ili narudžbe i datum: _____
2. Prodavatelj: _____
izdan naslov i adresa
3. Primatelj: _____
izdan naslov i adresa, telefon, fax, odgovorna osoba
4. Vrijednost robe iz računa/ugovora: _____
5. Paritet prema INCOTERMS-u: _____
6. Trgovački naziv robe na stranom i hrvatskom jeziku (vrata, kakvoća) i tarifni broj iz Carinske tarife: _____
7. Količina robe u jedinici mjere: _____ bruto težina: _____
 broj koleta i vrata: _____ obujam/dimenzija: _____
8. Mjesto carinjenja: _____
9. Vrsta transporta: _____
osobni, željeznički, pomorski, zračni, cestovni, intermodalni, drugi, pošta
10. Roba osigurana (da/ne): _____ Relacija: _____ Rizik: _____
 osigurana vrijednost: _____ osiguravatelj: _____
11. Datum i mjesto preuzimanja robe: _____
12. Pravilo za utvrđivanje carinske vrijednosti _____
Just i Kupac i prodavatelj posebnim i posebnim i općim pravilima za izračun glave naplativanja robom
13. Zemlja podrijetla: _____ Zemlja uvoza: _____ Zemlja plaćanja: _____
14. Carinske olakšice (oslobodjenja, preferencijali...): _____
15. Vrsta carinskog postupka/namjena uvoza: _____
16. Broj i datum nadzorne knjige: _____
17. Carinska garancija (izdavatelj, broj): _____
18. Dodatne upute: _____
19. Carinske i ostale troš kove plaća: _____
naslov, adresa, OIB, broj računa

Sukladno članku 5. Carinskog zakona, ova dispozicija je ujedno i ovlaštenje špediteru:
ALFALOG d.o.o. za logističke usluge, Zagreb, Jankomir 25, OIB 42436085143
 da u nas izravno zastupa u obavljanju svih radnji u svezi carinjenja gore navedene robe.

PRILOZI:
 - račun prodavatelja broj: _____ Šig i potpis odgovorne osobe:
 - prijevozni dokumenti: _____
 - EUR: _____
 - ostalo: _____

Slika2.Primjerdizpozicije za uvoz/izvoz

Izvor:https://moodle.srce.hr/2017-2018/pluginfile.php/1670300/mod_resource/content/1/R.S.%20Predavanja%202018.pdf

2.5 Disponiranje

Disponiranje je davanje naloga i uputa neophodnih za praktičnu provedbu prijevoza, subjektima koji su u to neposredno uključeni. Svrha disponiranja je da relevantni sudionici prijevoza dobiju odgovarajuće upute u skladu s instradacijom, kako bi se prijevoz odvijao nesmetano, bez nepotrebnih zastoja i u utvrđenim rokovima. Pritom treba imati u vidu da ugovoreni paritet isporuke i dispozicija komitenta određuju špediteru u kojem dijelu prijevoznog pothvata on nastupa kao organizator prijevoza i kao takav preuzima odgovornost. Time je također određen obuhvat i sadržaj disponiranja.

Kod dopreme robe, špediter mora dati odgovarajuće upute – transportne instrukcije pošiljatelju. Točne i pravodobne transportne instrukcije neophodne su prije svega zbog

⁸Ibidem

usklađenja termina postavljanja prijevoznog sredstva na ukrcaj sa spremnošću robe za prijevoz, odnosno dobreme robe u luku sa spremnosti broda za ukrcaj, ako se radi o lučkom tranzitu.⁹

2.5.1 Zaključivanje teretnog prostora

Nakon obavljene instradacije, špediter treba pravodobno na tržištu prijevoznih kapaciteta odabrati najpovoljnijeg prijevoznika i rezervirati potreban teretni prostor za odgovarajući termin ukrcaja, odnosno otpreme. Radnje koje se pritom obavljaju i prateći dokumenti ovise o prometnoj grani prijevoza robe.¹⁰

2.5.2 Ugovaranje prijevoza i ispostavljanje prijevoznih isprava

Ugovaranje prijevoza, bilo u svoje ime ili u ime komitenta, za špeditera je preduvjet izvršenja svoga osnovnog zadatka: otpreme odnosno dopreme robe. Kod zaključivanja ugovora o prijevozu špediter prema prijevozniku najčešće nastupa u svoje ime, a za račun komitenta, te u tom smislu može biti naveden kao pošiljatelj, odnosno krcatelj te primatelj u prijevoznoj ispravi.

Prijevozna isprava u međunaronom prijevozu robe je tereni list za međunarodni promet (Prilog 1), propisan Konvencijom o ugovoru za međunaroni prijevoz robe cestom. Pošiljatelj ispunjava teretni list prije ukrcaja robe, a nakon obavljenog ukrcaja, prijevoznik ga ovjerava i vraća primjerak za pošiljatelja, čime potvrđuje da je preuzeo robu radi prijevoza, tj da je ugovor o prijevozu zaključen. U praksi teretni list u pravilu ispunjava špediter.¹¹

⁹ Ibidem, str. 139

¹⁰ Ibidem, str. 141

¹¹ Ibidem, str. 146-155

2.5.3 Ugovaranje prekrcaja i skladištenja robe

Poslovi prekrcaja i skladištenja predstavljaju funkcionalni dio procesa dopreme odnosno otpreme roba. U tehnološkom i organizacijskom smislu, uloga ovih poslova sastoji se u sljedećem :

- Obavljanje početno-završnih operacija;
- Organizaciju intermodalnog prijevoza;
- Terminsko skladištenje pojedinih faza prijevoza;
- Organizaciju zbirnog prometa;¹²

2.5.4 Transportno osiguranje robe

Osiguranje robe u prijevozu nije obvezatno. Špediter osigurava robu samo ako je to komitent u dispoziciji izričito zatražio. Komitent treba navesti vrijednost osiguranja, relaciju, te osigurane rizike. Ukoliko komitent nije naveo rizike koje treba osigurati, špediter je dužan osigurati samo osnovne transportne rizike.¹³

2.5.5 Predaja robe na prijevoz i ukrcaj

Uloga špeditera u predaji robe, sastoji se u obavljanju funkcija pošiljatelja, odnosno krcatelja, bilo da se radi u svoje ime ili u ime pošiljatelja. Roba koja se predaje na prijevoz mora biti spremna za prijevoz, tj. Mora biti upakirana u transportnu ambalažu i predana prijevozniku kako to nalažu propisi i uzance odnosne prometne grane.¹⁴

2.5.6 Prihvat robe i iskrcaj

Uloga špeditera u smislu prihvata robe sastoji se u obavljanju funkcija primatelja, te u organizaciji daljnje otpreme, odnosno dostave robe primatelju. Iz tehničko-tehnoloških razloga

¹² Ibidem str. 155

¹³ Ibidem str. 157

¹⁴ Ibidem str. 158

i komercijalnih razloga u prijevoznj ispravi se često kao primatelj navodi špediter ili ako prijevozna isprava glasi na stvarnog primatelja, navodi se špediter kojega treba izvjestiti o prispjeću robe. Slijedom toga, kod iskrcaja i prihvata robe špediter nastupa u svojstvu primatelja ili stranke koju se avizira o prispjeću. U suprotnom, špediter mora dobiti posebnu punomoć primatelja temeljem koje može iskupiti prijevoznu ispravu, odnosno zahtjevati od prijevoznika da mu preda robu.

Iskup prijevozne isprave znači preuzimanje prijevozne isprave temeljem koje primatelj ima pravo preuzeti robu od prijevoznika, uz prethodno podmirivanje svih obveza prema prijevozniku. Daljnja otprema, odnosno dostava primatelju može se obaviti istim prijevoznim sredstvom kojim je roba dopremljena iz inozemstva ili drugim prijevoznim sredstvom: vlastitim vozilima primatelja robe ili vozilima špeditera. Primatelj robe dužan je obaviti iskrcaj iz prijevoznog sredstva kojim mu je roba dostavljena.¹⁵

2.5.7 Angažiranje inspekcijskih službi

Za uvoz i provoz roba određene vrste i namjene potrebno je odobrenje nadležnog ministarstva, odnosno propisana je kontrola robe od strane nadležne inspekcijske službe, koja se zavisno o vrsti robe obavlja odmah na graničnom prijelazu ili u mjestu carinjenja robe. Prijevoz takvih pošiljaka preko onih graničnih prijelaza na kojima su ustrojene odgovarajuće inspekcijske službe:

- Sanitarnainspekcija
- Fitosanitetskainspekcija

Sanitarna inspekcija kontrolira pošiljke namirnica i predmeta opće uporabe koji pri uporabi dolazi u neposredan dodir s kožom ili sluznicom, te ambalaže i opreme za njihovu proizvodnju. Fitosanitetska inspekcija kontrolira pošiljke bilja i biljnih proizvoda, te drva i proizvoda šumarstva i drvne industrije.¹⁶

¹⁵ Ibidem str. 163-164

¹⁶ Ibidem str. 170

2.5.8 Zastupanje u carinskom postupku

U carinskom postupku s robom u međunarodnom prometu, špediter zastupa svog komitenta, tj nastupa kao njegov opunomoćenik. Nalog i ovlaštenje za zastupanje u postupku kod carinarnice špediter dobiva dispozicijom komitenta. Zastupanje u smislu Carinskog zakona može biti:

- izravno, ako opunomoćenik djeluje u ime i za račun druge osobe
- neizravno, ako opunomoćenik djeluje u svoje ime, a za račun druge osobe.¹⁷

2.5.9 Aviziranje

Pod pojmom aviziranja podrazumjeva se izvješćivanje komitenta o izvršenju pojedinih faza dopreme, otpreme, odnosno provoza robe. Uobičajeno je da špediter izvješćuje komitenta o izvršenju pojedinih radnji, značajnih za određene karakteristične točke na prijevoznom putu kao što su:

- predaja robe na prijevoz;
- prelazak granice;
- prispjeće robe u luku, željezničku postaju ili terminal;
- prispjeće u krug carinarnice i carinjenje robe;
- prekrcaj i daljnja otprema;
- termin ukrcaja...¹⁸

2.6 Specijalni poslovi špeditera

Poslovi koje špediter obavlja u manjem obimu, da bi upotpunio skupinu usluga koje pruža, nazivaju se specijalni poslovi špeditera.

U specijalne poslove špeditera pripadaju:

¹⁷ Ibidem str. 172

¹⁸ Ibidem str. 177

- kontrola kakvoće i količina robe
- uzimanje uzoraka
- praćenje transporta
- doleđivanje
- izdavanje garantnih pisama
- zastupanje u slučaju havarije
- naplata robe
- leasing poslovi¹⁹

Kontrola kakvoće i količina robe provodi se kod sirovine i poluproizvoda, te je može provoditi samo ovlaštena institucija ili tvrtka koja ima odgovarajući prostor i laboratorije, stručne kadrove i opremu. Kontrola se provodi: brojanjem, vaganjem, mjerenjem i drugim. Uzimanje uzorakamogu obavljati samo stručne osobe i ovlaštene za takvu vrstu poslova, te se o postupku uzimanja uzorka vodi zapisnik. Postupku uzimanja uzoraka moraju biti nazočni: osoba koja je ovlaštena za uzimanje uzoraka, predstavnik prijevoznika, carinik i druge zainteresirane osobe.

Praćenje transporta se organizira na zahtjev komitenta. Provodi se za:

- Visokovrijedne terete
- Specijalne terete
- Opasne terete
- Za prijevoz živih životinja (ako prijevoz traje dulje od 8h)
- Kod željezničkih vagona (jedan pratitelj može pratiti najviše 3 vagona)
- Za cestovni promet može biti jedan ili više pratitelja u posebnim automobilima, ovisno o dužini kolone

Doleđivanje vrijedi za lakopokvarljivu robu koja se prevozi interfrigovagonima. Postupak se može provoditi samo u željezničkim postajama koje imaju specijalne uređaje za doleđivanje i carinsku ispostavu.

Špediter izdaje garantno pismo u dva slučaja:

¹⁹ Ibidem str.197

- u pomorskom prijevozu ako postoje primjedbe na teret bez bitnog utjecaja na kakvoću i količinu robe, a izdaje se radi čiste teretnice, a ne smije se izdati ako postoje oštećenja ili gubitka dijela pošiljke
- akorobastignenaodredišteprijedokumentacije, da bi se moglaobavitiprimopredajeizmeđu prijevoznika i primatelja
Postoje dvije vrste havarija:
 - generalna (zajednička) - šteta ili trošak koji je zapovjednik broda razumno i namjerno nanio brodu ili ukrcanom teretu u cilju spašavanja broda i tereta od istodobne i ozbiljne zajedničke opasnosti
 - pojedinačna-svako oštećenje ili gubitak (djelomični ili potpun) koji se dogodio brodu ili teretu nastupom događaja, koji je imao štetan utjecaj na brod ili teret.Štetusnosionajčija je stvarnastupom događajaoštećena

Realizacija posla kod otpošiljanja malih pošiljaka pri čemu špediter ima zadaću otpremiti pošiljku do primatelja i prilikom primopredaje naplatiti vrijednost robe. Glavnom špediteru za realizaciju i ustupanje dijela posla korespondent isplaćuje proviziju. Leasing poslovi podrazumijevaju sklapanje ugovora o leasingu, tj. o uporabi sredstva uz plaćanje naknade za najam.²⁰

²⁰https://moodle.srce.hr/2017-2018/pluginfile.php/1687533/mod_resource/content/1/14_Specijalni%20poslovi%20speditera.pdf

3. Formalno pravne regulative cestovnog prijevoza tereta

Da bi se mogao izvršiti prijevoz tereta, hrvatski prijevoznici moraju posjedovati određene dozvole, licenciju te ukoliko se radi o robi koja ulazi/izlazi iz Europske unije tada se mora raditi carinski pregled.

Osnovna mjerila za raspodjelu stranih dozvola su:

- broj vozila registriranih za obavljanje prijevoza u međunarodnom cestovnom prometu za koje prijevoznik posjeduje važeće kopije licencije Zajednice;
- kvaliteta voznog parka prema tehničkim zahtjevima razvrstanim u Euro 0, Euro 1, Euro 2, Euro 3, Euro 4, Euro 5 i Euro 6;
- broj zaposlenih vozača;
- broj ispravno upotrijebljenih i vraćenih dozvola u razdoblju od 1. listopada prethodne, do 30. rujna tekuće godine;
- visina ostvarenoga godišnjeg prometa po vozilu;
- broj izrečenih kaznenih mjera sukladno odredbama Zakona o prijevozu u cestovnom prometu²¹

Dodatna mjerila za raspodjelu dozvola su:

- obavljanje prijevoza tereta u izvozu iz Republike Hrvatske,
- korištenje ekološki prihvatljivih vozila za obavljanje prijevoza,
- korištenje kombiniranog prijevoza tereta.²²

3.1 Carina

Sam pojam carina ima dvojako značenje. U financijskom smislu, carina označava novčana davanje (pristojbe) koje se naplaćuju u prekograničnom prometu roba u korist državnog proračuna. U administrativnom smislu, carina je naziv za državnu službu, odnosno organ državne uprave koji preko svojih ustrojstvenih jedinica provodi carinske propise.

²¹https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_10_122_2615.html, članak 9

²²https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_10_122_2615.html, članak 10

Primarna uloga carine je zaštita domaće proizvodnje i domaćeg tržišta od strane konkurencije, a također predstavlja izvor državnih prihoda. Carine u zemljama u razvoju i dalje predstavljaju jedan od najvažnijih izvora proračunskih prihoda, dok u razvijenim zemljama, na carine otpada samo manji dio.²³

Carinska tarifa je sustav nazivljai brojčanog označavanja robe u carinskom postupku, te pravila o raspoređivanju pojedine robe u tom sastavu. Radi lakšeg snalaženja pri razvrstavanju roba i određivanju odgovarajućeg tarifnog broja, Carinska tarifa je podijeljena na određeni broj odsjeka, poglavlja, u okviru kojih su dani tarifni brojevi i tarifne oznake. Uz tarifnu oznaku dana je jedinica mjere i preferencijalna stopa carine s obzirom na podrijetlo. Carinska vrijednost robe određuje se zbog primjene Carinske tarife i predstavlja osnovicu za obračun carine koja se plaća pri uvozu, odnosno izvozu određene robe. Svota carine utvrđuje se primjenom carinske stope propisane Carinskom tarifom na carinsku vrijednost robe.²⁴

Carinska uprava je upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija Republike Hrvatske.

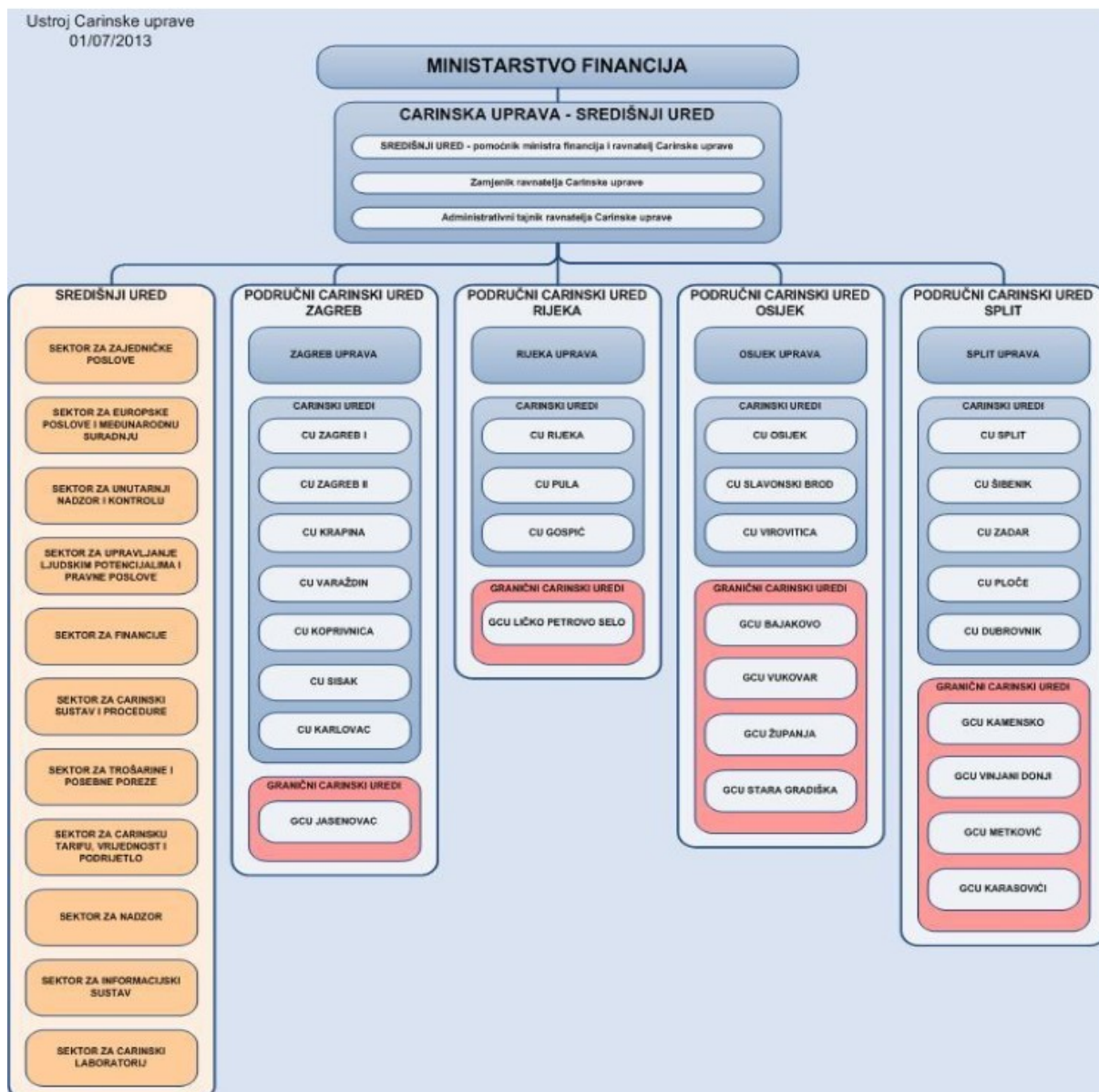
Temeljni zadaci Carinske uprave su:

- obračun i naplata carine i drugih prihoda državnog proračuna vezanih uz prekogranični promet roba, te posebnih poreza;
- provedba mjera carinskog nadzora, te trošarinskog nadzora i porezne inspekcije glede naplate prihoda po toj osnovi;
- provedba upravnih i drugih postupaka u svezi carinsko-pravnog određenja strane robe;
- suradnja u provedbi vanjsko trgovinskih, deviznih, sanitarnih, fitosanitarnih, veterinarskih i drugih propisa vezanih uz prekogranični promet robe i osoba;
- istraživanje i iniciranje provedbe kaznenih postupaka počinjenih kršenjem carinskih propisa, uključujući i vođenje prvostupanjskog carinskog prekršajnog postupka.²⁵

²³Ivaković, Č., Stanković, R., Šafran, M.: Špedicija i logistički procesi, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb 2010., str. 89

²⁴Ibidem str. 90

²⁵Ibidem str. 91

Slika 3. Ustroj Carinske uprave Republike Hrvatske

Izvor:

<https://carina.gov.hr/UserDocsImages//4625//Godi%C5%A1nji%20plan%20rada%20Carinske%20uprave%20za%202017.%20godinu.pdf>

Carinarnice se osnivaju u gospodarskim i prometnim središtima kada to zahtjevaju opseg, struktura i tokovi roba u putničkom i robnom prometu s inozemstvom te drugi gospodarski interesi. Za obavljanje svih ili nekih poslova iz djelatnog kruga carinarnica osnivaju se carinske ispostave.

Središnji ured ima sjedište u Zagrebu, te se u njemu organizira obavljanje poslova unutarnjeg

nadzora zakonitosti rada te korištenja i raspolaganja financijskim i drugim sredstvima carinske uprave.²⁶

3.2 Licencija Zajednice

Prijevoznici koji obavljaju međunarodni prijevoz tereta trebaju imati licenciju Zajednice, koja se izdaje na 10 godina i za to vrijeme prijevoznici moraju kontinuirano ispunjavati uvjete za izdavanje. Prijevoznici će za prijevoz između država članica Europske unije trebati samo licenciju, dok će za prijevoz između Hrvatske i države koja nije članica trebati bilateralnu dozvolu. Licenciju Zajednice izdaje Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.²⁷

3.3 Bilateralna dozvola

Bilateralnom dozvolom prijevoznik ima pravo obavljati jednu vožnju u odlasku i jednu u povratku između Hrvatske i države s kojom je sklopljen bilateralni sporazum. Bilateralnu dozvolu izdaje Hrvatska gospodarska komora prema Pravilniku o raspodjeli dozvola za međunarodni prijevoz tereta. Za svaku vrstu pojedinačnih dozvola utvrđuje se pričuva, koja iznosi najmanje 3% od ukupnog broja dozvola, odnosno vrste dozvola, a služi za dodjelu novim prijevoznicima te u izvanrednim okolnostima kao što su sezonski utjecaji, promjene na tržištu usluga prijevoza i slično.

3.4 CEMT dozvola

CEMT franc. Conférence Européenne des Ministres des Transports, je multilateralna dozvola koju izdaje Europska konferencija ministara za promet, a na temelju koje je dopušteno obavljanje međunarodnog prijevoza tereta između država članica International Transport Forum – ITF-a ili u tranzitu preko državnog područja jedne ili više država članica CEMT-a vozilima koja su registrirana u jednoj od država članica CEMT-a. Na temelju CEMT

²⁶ Ibidem str. 92

²⁷ <http://mppi.hr/default.aspx?id=9881>

dozvole dopušteno je obavljanje neograničenog broja vožnji u određenom vremenskom razdoblju, a opremljena je pripadajućim dnevnikom putovanja. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je zaduženo za izdavanje CEMT dozvole.²⁸

²⁸https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_10_122_2615.html, članak 2

4. Specifičnosti tehnologije cestovnog prijevoza specijalnih tereta

Prijevoz vozilima koja sama ili zajedno s teretom premašuju propisane dimenzije ili ukupnu masu, odnosno propisana osovinska opterećenja, smatra se izvanrednim prijevozom. Izvanrednim prijevozom smatra se i prijevoz vozilom koje samo ili zajedno s teretom ne premašuje propisane dimenzije, ukupnu masu, odnosno osovinsko opterećenje, ako se kreće javnom cestom ili njezinim dijelom na kojoj je uspostavljeno određeno ograničenje označeno prometnim znakom.²⁹

Dozvolu izdaju Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o., županijska uprava za ceste, Upravno tijelo Grada Zagreba, odnosno korisnik koncesije, ovisno o javnoj cesti na kojoj se treba obaviti izvanredni prijevoz, a stranom prijevozniku u međunarodnom cestovnom prometu Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka. Ukoliko se izvanredni prijevoz treba obaviti na više javnih cesta razvrstanih kao autocesta, državna, županijska odnosno lokalna cesta, dozvolu za izvanredni prijevoz izdaju Hrvatske ceste d.o.o., prema mjestu gdje započinje izvanredni prijevoz. Izdaje se za svaki prijevoz posebno.³⁰

Izvanredni prijevoz se mora obaviti u vremenu koje je utvrđeno u dozvoli. Svi sudionici izvanrednog prijevoza moraju za vrijeme trajanja prijevoza osigurati da se prijevoz odvija u skladu s izdanom dozvolom za izvanredni prijevoz i odredbama propisa o sigurnosti prometa na cestama. Izvanredni prijevoz obavlja se u pravilu po noći, a iznimno kada to dopuštaju uvjeti odvijanja prometa, izvanredni prijevoz može se obaviti i po danu. Noć se smatra vrijeme od 23.00 do 05.00 sati. Tijekom obavljanja izvanrednog prijevoza, dozvola mora biti u vozilu kojim se obavlja prijevoz.³¹

Vozilo ili skup vozila kojima se obavlja izvanredni prijevoz mora biti na stražnjoj strani obilježeno oznakom „izvanredni prijevoz“. Ako vozilo ili skup vozila samo ili zajedno s teretom ima duljinu veću od dopuštene oznaka se mora dopuniti dodatnom oznakom „Duljina.....m“, na kojoj je označena stvarna duljina izvanrednog prijevoza u metrima (Slika 4).³²

²⁹https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_11_119_3450.html, članak 2

³⁰ Ibidem, članak 5-6

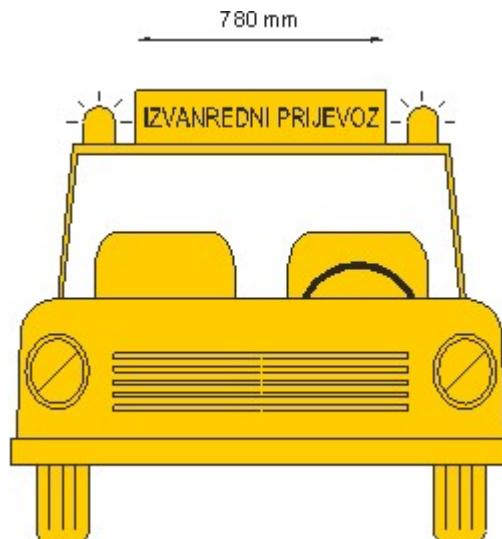
³¹ Ibidem, članak 25

³² Ibidem, članak 37

Slika 4. Skica oznake “izvanredni prijevoz” i dodatne oznake “Duljina.....m”
 Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_11_119_3450.html

Pratnja izvanrednog prijevoza obvezna je za svaki izvanredni prijevoz s najmanje jednim vozilom registriranim u Republici Hrvatskoj. Pod vozilom za pratnju smatra se vozilo prijevoznika, koje prati izvanredni prijevoz i koje je opremljeno uređajima za davanje svjetlosnih znakova žute boje i odgovarajućim natpisom. Vozilo pratnje mora biti opremljeno žutim rotirajućim svjetlom i osvijetljenom pločom s natpisom „Izvanredni prijevoz“ (Slika 5).³³

Slika 5. Skica vozila pratnje opremljenog žutim rotirajućim svjetlom i osvijetljenom pločom s natpisom “Izvanredni prijevoz” s prednje i stražnje strane.
 Izvor: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_11_119_3450.html

³³ Ibidem, članak 26-27

U dozvoli se, ovisno o značajkama izvanrednog prijevoza i odabranog itinerara, može odrediti dva ili više vozila za pratnju izvanrednog prijevoza.

Davatelj dozvole, pored obvezne pratnje može odrediti i pratnju prometne policije na cijelom itineraru odnosno dijelu itinerara, ako vozilo ili skup vozila samo ili zajedno s teretom ima sljedeće značajke:

- Duljinu veću od 25 metara
- Širinu veću od 3,5 metara
- Visinu veću od 5 metara
- Ukupnu masu veću od 80 tona

Odnosno ako su elementi ceste od polazišta do odredišta izvanrednog prijevoza takvi da se:

- u trenutku prolaza izvanrednog prijevoza smanji prolazna širina suprotnog smjera na manje od 3,00 m odnosno zauzme pretežiti dio kolnika u krivini;
- zbog obavljanja izvanrednog prijevoza treba na određeno vrijeme zaustaviti odvijanje prometa.³⁴

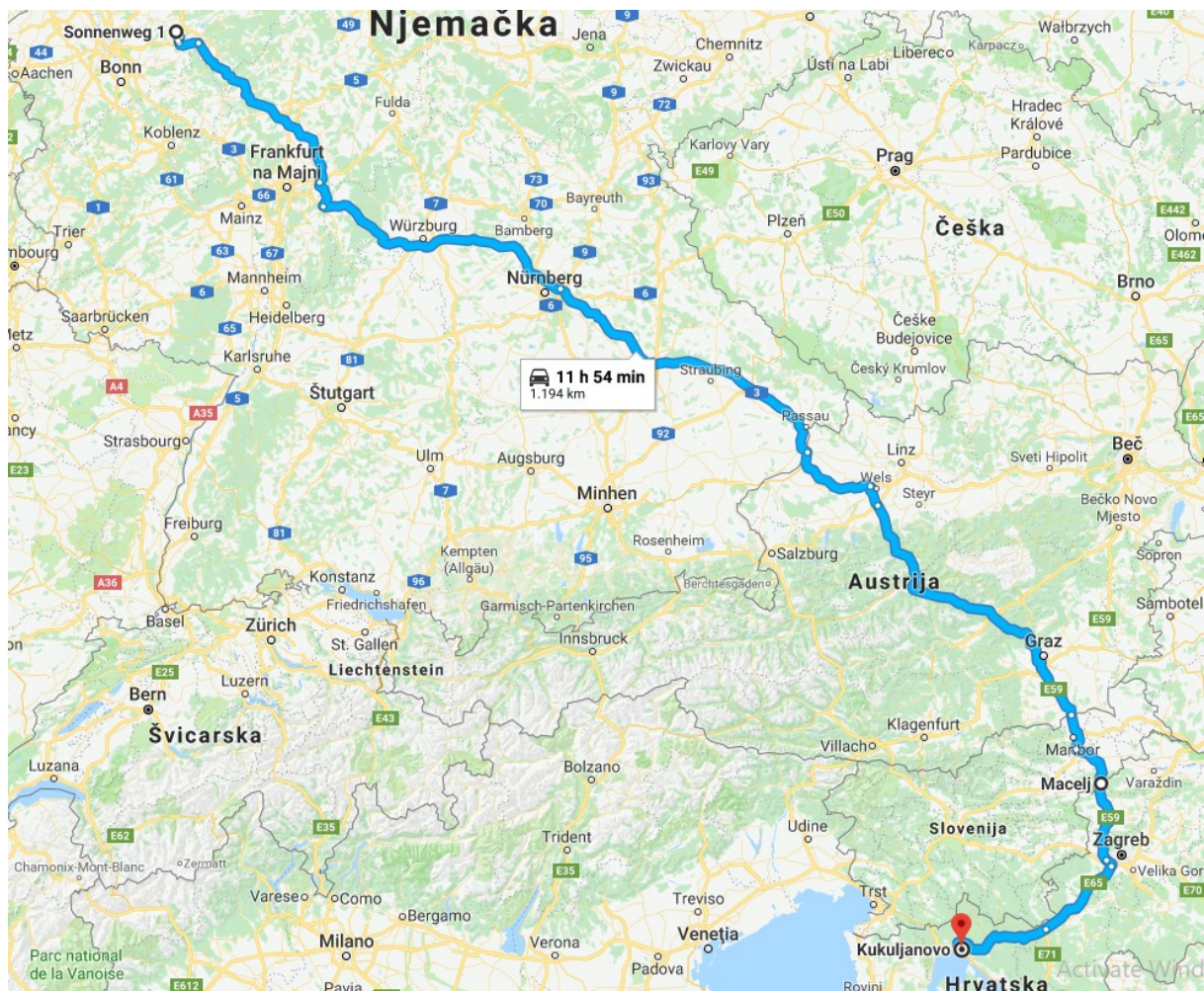
³⁴ Ibidem, članak 28

5. Prikaz organizacije prijevoza specijalnog tereta na primjeru iz prakse

Kao primjer iz prakse odabran je prijevoz mosne dizalice i njezinih dijelova iz tvrtke ABUS Kransysteme GmbH koja se nalazi u Gummersbachu, Njemačka do skladišta tvrtke Hoistec d.o.o. koje se nalazi u Hrvatskoj u mjestu Kukuljanovo. Organizacija prijevoza je počela kada je tvrtka Hoistec poslala nalog za prijevoz tvrtci Bačani transporti (Prilog 1), nakon čega je prijevoznička tvrtka poslala potvrdu da može izvršiti taj prijevoz.

Prijevoznik iz naloga saznaje adrese ukrcaja/iskrcaja, te datum ukrcaja. Sljedeći korak je planiranje prijevoznog puta (Slika 6) i odabir prijevoznog sredstva, odnosno instradacija. Odabran je tegljač marke Volvo i poluprikolica nosivosti 38,86 tona (Prilog 2).

Nakon toga slijedi podnošenje zahtjeva za dozvolu za izvanredni prijevoz (Prilog 3 i 4). U zahtjevu je potrebno navesti prijevozno sredstvo, prijevozni put i gabarite vozila sa teretom. Uz zahtjev se prilažu još i skica vozila s teretom (Prilog 5), preslike prometne dozvole svih vozila iz skupa vozila, odluku o imenovanju odgovornog vođitelja izvanrednog prijevoza, izjavu o osposobljenosti i opremljenosti osoba za obavljanje ovog prijevoza i posebnu izjavu (Prilog 6).

Slika 6. Prijevozni put
 Izvor: Bačanitransportid.o.o.

Ukrcaj tereta se radi pomoću mostne dizalice i pri tom se mora obratiti posebna pažnja na osiguranje tereta korištenjem zateznih remena. Slika 13 prikazuje vozilo s teretom.

Dozvola za izvanredni prijevoz (Prilozi 7 i 8) sadrži podatke o pravnoj odnosno fizičkoj osobi kojoj se izdaje dozvola, podatke o teretu, vozilu odnosno skupu vozila kojim se obavlja izvanredni prijevoz, vrijeme u kojem se obavlja izvanredni prijevoz, duljinu i opis relacije po kojoj se obavlja izvanredni prijevoz, podatke o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju, iznos i način plaćanja naknade za izvanredni prijevoz, iznos i način plaćanja troškova postupka i ostalih troškova izvanrednog prijevoza, uvjete i način obavljanja izvanrednog prijevoza, način i obvezu pratnje izvanrednog prijevoza, način i obvezu obavještanja javnosti, ostale podatke bitne za sigurno i nesmetano obavljanje izvanrednog

prijevoza.³⁵ Tijekom prijevoza treba se u svakom trenutku nalaziti u prijevoznom sredstvu. Prijevozni put također prati i teretni list za međunarodni prijevoz tereta (Prilog 9). Dozvole za specijalni prijevoz u Njemačkoj, Austriji i Sloveniji se podižu na godišnjoj razini pa nije potrebno poslati zahtjev za ovaj prijevoz.

Slika 7. Vozilo s teretom(desno)
Izvor: Bačanitransportid.o.o

³⁵ Ibidem, članak 8

6. Zaključak

Organizacija cestovnog prijevoza tereta je vrlo složena djelatnost. Cilj špeditera je da oslobodi nalogodavca posla oko otpreme, dopreme, prijevoza i provoz. Obujam posla kojeg je špediter dužan obaviti uvelike ovisi o ugovorenom paritetu kao i ovrsti robe. U slučaju prikazanom u ovom radu, nalogodavac je bila tvrtka iz Zagreba koja je kupila robu u Njemačkoj, a dogovoren paritet je bio FCA. Iz primjera iz prakse vidi se da je u pripremnoj fazi prijevoza bilo potrebno puno dokumentacije za podizanje dozvole za izvanredni prijevoz, da je otežan utovar tereta zbog njegovih dimenzija ili težine. Faza realizacije je također drugačija zbog toga što je u dozvoli za izvanredni prijevoz definirano vrijeme u kojem vozilo smije i mora proći prethodno definiranim itinerarom. Poslovi koje špediter radi u ovom slučaju su: disponiranje, ugovaranje prijevoza te ispunjavanje prijevoznih isprava, transportno osiguranje za osnovne transportne rizike, aviziranje, te praćenje transporta. Špediteru je u ovom prijevozu olakšan posao jer se radi o prijevozu između članica Europske unije pa stoga nije potrebno uvozno carinjenje robe. U pratnji je bilo jedno vozilo koje također treba biti opremljeno odgovarajućom opremom. Iz ovog primjera se može zaključiti da je prijevoz ovakve vrste tereta financijski skuplji zbog svih navedenih poslova, ali i zbog troškova specijalnih poluprikolica potrebnih za ovakav prijevoz. Ukoliko se usporede izvanredni prijevoz i redoviti prijevoz vidi se iz primjera da specijalni prijevoz dodatno otežava organizaciju prijevoza zbog zakonskih propisa i regulativa koje se pojavljuju kod izvanrednog prijevoza.

Popis literature

Knjige:

1. Ivaković, Č., Stanković, R., Šafran, M.: Špedicija i logistički procesi, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti, Zagreb 2010.,
2. Golac, B., Organizacija i tehnika prijevoza tereta u cestovnom prometu, Zagreb, Škola za cestovni promet, 2001.

Internetski izvori

3. https://moodle.srce.hr/2017-2018/pluginfile.php/1652590/mod_resource/content/1/03_INCOTERMS_2010.pdf
4. https://moodle.srce.hr/2017-2018/pluginfile.php/1652589/mod_resource/content/1/02_FIATA.pdf
5. https://moodle.srce.hr/2017-2018/pluginfile.php/1670300/mod_resource/content/1/R.S.%20Predavanja%202018.pdf
6. https://moodle.srce.hr/2017-2018/pluginfile.php/1687533/mod_resource/content/1/14_Specijalni%20poslovi%20s peditera.pdf
7. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_11_119_3450.html

Popis slika

Slika 1. Podjelatroskova i rizika prema Incotermsu 2010.	3
Slika 2. Primjer dispozicije za uvoz/izvoz	7
Slika 3. Skica oznake “izvanredni prijevoz” i dodatne oznake “Duljina.....m”	20
Slika 4. Skica vozila pratnje opremljenog žutim rotirajućim svjetlom i osvjetljenom pločom s natpisom “Izvanredni prijevoz” s prednje i stražnje strane.....	20
Slika 5. Prijevozni put.....	23
Slika 6. Vozilo s teretom (desno).....	24

Popis kratica

INCOTERMS (International Commercial Terms) Međunarodna pravila za tumačenje trgovinskih termina

EXV (Ex Works) Franko tvornica

FCA (Free Carrier) Franko prijevoznik

FAS (Free Alongside Ship) Franko uz bok broda

FOB (Free on board) Franko brod

CFR (Cost and Freight) Cijena i prevoznina

CIF (Cost, Insurance and Freight) Cijena, osiguranje i prevoznina

CPT (Carriage paid to) Prevoznina plaćena do

CIP (Carriage and insurance paid to) Prevoznina i osiguranje plaćeni

DAT (Delivered at Terminal) Isporučeno na terminal

DAP (Delivered at Place) Isporučeno na mjesto

DDP (Delivered duty paid) Isporučeno ocarinjeno

UIC (Union Internationale des Chemins de fer) Međunarodna željeznička unija

IRU (International Road Transport Union) Međunarodno udruženje cestovnih prijevoznika

IATA (International Air Transport Association) Međunarodno udruženje zrakoplovnih prijevoznika

FIATA (Federation Internationale des Associations de Transitaires et Assimiles) Međunarodni savez špediterskih udruženja

FCR (Forwarders Certificate of Receipt) Špediterska potvrda

FCT (Forwarders Certificate of Transport) Špediterska transportna potvrda

FBL (Intermodal Transport Bill of Lading) Teretnica za intermodalni prijevoz

FWR (FIATA Warehouse Receipt) Špediterska skladišna potvrda

SDT (Shippers Declaration for the Transport of Dangerous Goods) Potvrda pošiljatelja o prijevozu opasne robe

FFI (FIATA ForwardingInstructions) Špeditorske upute

Prilog 2

Naručitelj:	HOISTEC d.o.o.		
Broj i datum veznog dokumenta:	Broj narudžbe:		
	1.	FX 16821336	2 krana duljine 17,3 m
Mjesto preuzimanja:	ABUS Kransysteme GmbH Sonnenweg 1 D-51647 Gummersbach		
Kontakt osoba prodavatelja:	tel. +49-2261-37-236 (Hartmut Ulrich) tel. +49-2261-37-460 (Danilo Waldschmidt)		
Vrijeme preuzimanja:	11.07.2018.		
Mjesto istovara:	Montcommerce d.o.o., Kukuljanovo 452, 51 227 Kukuljanovo Kontakt: Marin Meštrović, +385 98 1805 988		

PODACI O PRIJEVOZU KAO CIJELINI

IZJAVA

	Podaci o teretu	na motornom vozilu	na priključnom vozilu
1.	Vrsta:		KRAN
2.	Broj:		
3.	Masa (t):		19,00
4.	Duljina (m):		15,50
5.	Širina (m):		2,50
6.	Visina (m):		3,00

	Podaci o vozilu	motorno vozilo	priključno vozilo
1.	Reg. broj:	KR 012-BT	KR 012-BJ
2.	Marka i tip:	VOLVO 24G3C	MAX TRAILER F-S43-1AAF
3.	Vrsta i snaga kw :	375	-
4.	Masa (t):	9,295	10,640
5.	Najv.dop.masa:	26 000	49 500
6.	Broj osovina:	3	3
7.	Broj pogonskih osovina:	1	-
8.	Duljina (m):	6,6	13,3
9.	Širina (m):	2,5	2,5
10.	Visina (m):	4	1,2
11.	Visina teretnog prostora	-	0,90
12.	Razmak osovina (cm):	260-136	235-136
13.	Broj prometne:	12211787	12211786

BACANI transport d.o.o.

ZABOK, MATIJE GUPČA 28
 Tel: 049/214-555, 049/214-999
 Fax: 049/501-807

Prilog 5

Masa na _____ od _____ T

Masa na _____ od _____ T

UKUPNA MASA: 40,00 T

Uz zahtjev prilažemo²⁶:

1. Skicu vozila s teretom pripremljenog za prijevoz (tlocrt, pogled i presjek) s označenim dimenzijama
2. Preslik prometne dozvole motornog vozila odnosno svih vozila iz skupa vozila
3. Preslik teretnog lista odnosno drugog vjerodostojnog dokumenta iz kojeg su vidljive sve značajke tereta
4. Odluku o imenovanju odgovornog vođitelja izvanrednog prijevoza br.:
5. Izjavu o osposobljenosti i opremljenosti osoba za obavljanje ove vrste prijevoza br.:
6. Projekt privremene regulacije prometa²⁷:
7. Projekt mjera osiguranja objekata²⁸:
8. Suglasnosti trećih pravnih osoba²⁹:
9. Ostalo:

Upravna pristojba u državnim biljezima od 70,00 kuna po Tr.br. 1. i 2., priložena je ovom zahtjevu.

BACANI transporti d.o.o.
ZABOK, MATIJE GUPČA 28
Tel: 049/214-555; 049/214-999
Fax: 049/501-807

Ovlaštena osoba prijevoznika:

/ Ime i prezime /

¹ naziv tvrtke ili ime i prezime prijevoznika te adresa sjedišta tvrtke ili adresa prijevoznika

² broj telefona i/ili broj telefaksa i/ili E-mail, kontakt osobe podnositelja zahtjeva

³ urudžbeni broj podnositelja zahtjeva

⁴ mjesto i datum podnošenja zahtjeva

⁵ Naziv ispostave Hrvatskih cesta d.o.o. kao davatelja dozvole i adresa sjedišta davatelja dozvole

⁶ jednokratni izvanredni prijevoz s motornim vozilom ili jednokratni izvanredni prijevoz sa skupom vozila ili izvanredni prijevoz jednakih tereta s istim motornim vozilom (dva, tri, četiri ili pet) puta ili izvanredni prijevoz jednakih tereta s istim skupom vozila (dva, tri, četiri ili pet) puta ili izvanredni prijevoz jednakih tereta s (dva ili tri) ista motorna vozila koja će se kretati u koloni ili izvanredni prijevoz jednakih tereta s (dva ili tri) ista skupa vozila koja će se kretati u koloni ili izvanredni prijevoz "radnim vozilom" po potrebi, u razdoblju od (jednog ili dva) mjeseca ili izvanredni prijevoz "radnim vozilom" po potrebi, u razdoblju od tri mjeseca ili izvanredni prijevoz "radnim vozilom" po potrebi, u razdoblju od šest mjeseci ili izvanredni prijevoz "radnim vozilom" po potrebi, u razdoblju od jedne godine

⁷ registarska oznaka motornog vozila ili registarske oznake svih vozila koja čine skup vozila ili registarske oznake svih vozila iz kolone

⁸ opis tereta prema teretnom listu i broj teretnog lista ili broj odgovarajuće isprave za "radno vozilo" i stanje kilometara na brojilu

⁹ državnim ili državnim i ostalim cestama (Odluka o razvrstavanju javnih cesta u državne, županijske i lokalne ceste – "Narodne novine" br. 79/99 i 111/2000)

¹⁰ mjesto utovara tereta odnosno mjesto polaska izvanrednog prijevoza s naznakom broja prve razvrstane ceste, npr. Varaždin (D 2)

¹¹ sva glavna mjesta prolaska izvanrednog prijevoza s naznakom broja cesta ("glavna mjesta" su mjesta pomoću kojih se može jednoznačno utvrditi itinerar izvanrednog prijevoza, npr. Pakrac (D 5)-Požega-Pleterica-Đakovo (D 7)-(D 4)-Slavonski Brod (D 4)

¹² mjesto istovara tereta odnosno mjesto dolaska izvanrednog prijevoza s naznakom broja zadnje razvrstane ceste, npr. Zagreb-Vončinina (Ž 1050)

¹³ ukupni broj kilometara

¹⁴ datum početka prijevoza

¹⁵ sat početka prijevoza

¹⁶ datum dolaska na određeno mjesto

¹⁷ sat dolaska na određeno mjesto

¹⁸ moguće odstupanje u polasku i dolasku na određite

¹⁹ motornim vozilom ili skupom vozila ili jednog od dva ista motorna vozila iz kolone ili jednog od dva ista skupa vozila iz kolone ili jednog od tri ista motorna vozila iz kolone ili jednog od tri ista skupa vozila iz kolone ili "radnim vozilom"

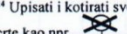
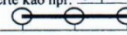
²⁰ mjereći po uzdužnoj simetrali od najisturenijih točaka vozila odnosno vozila s teretom

²¹ mjereći po poprečnoj simetrali od najisturenijih točaka vozila odnosno vozila s teretom

²² mjereći po vertikalnoj simetrali od površine kolnika do najviše točke vozila odnosno vozila s teretom

²³ ukupna masa vozila na motorni pogon odnosno skupa vozila

²⁴ Upisati i kotirati sve razmake od prednje do zadnje strane motornog vozila ili skupa vozila. Jednostruke osovine označuju se s dvije koso prekržižene

crte kao npr. , skupine osovine označuju se s uzdužnom crtom povučenom vodoravno kroz središte osovine kao npr.

_____, vučno vozilo odjeljuje se od priključnog vozila s dvije okomito povučene crte **II**, a stražnji završetak vozila odnosno

skupa vozila označuju se s jednom okomito povučenom crtom **I**.

²⁵ _____ osovine ili _____ skupini osovine (upisati npr.: "prvoj osovine" ili "prvoj skupini osovine" ili "drugoj osovine" ili "drugoj skupini osovine" ili "n-toj osovine" ili "n-toj skupini osovine", brojeći od naprijed, posebno "pojedinačne osovine" a posebno "skupine osovine")

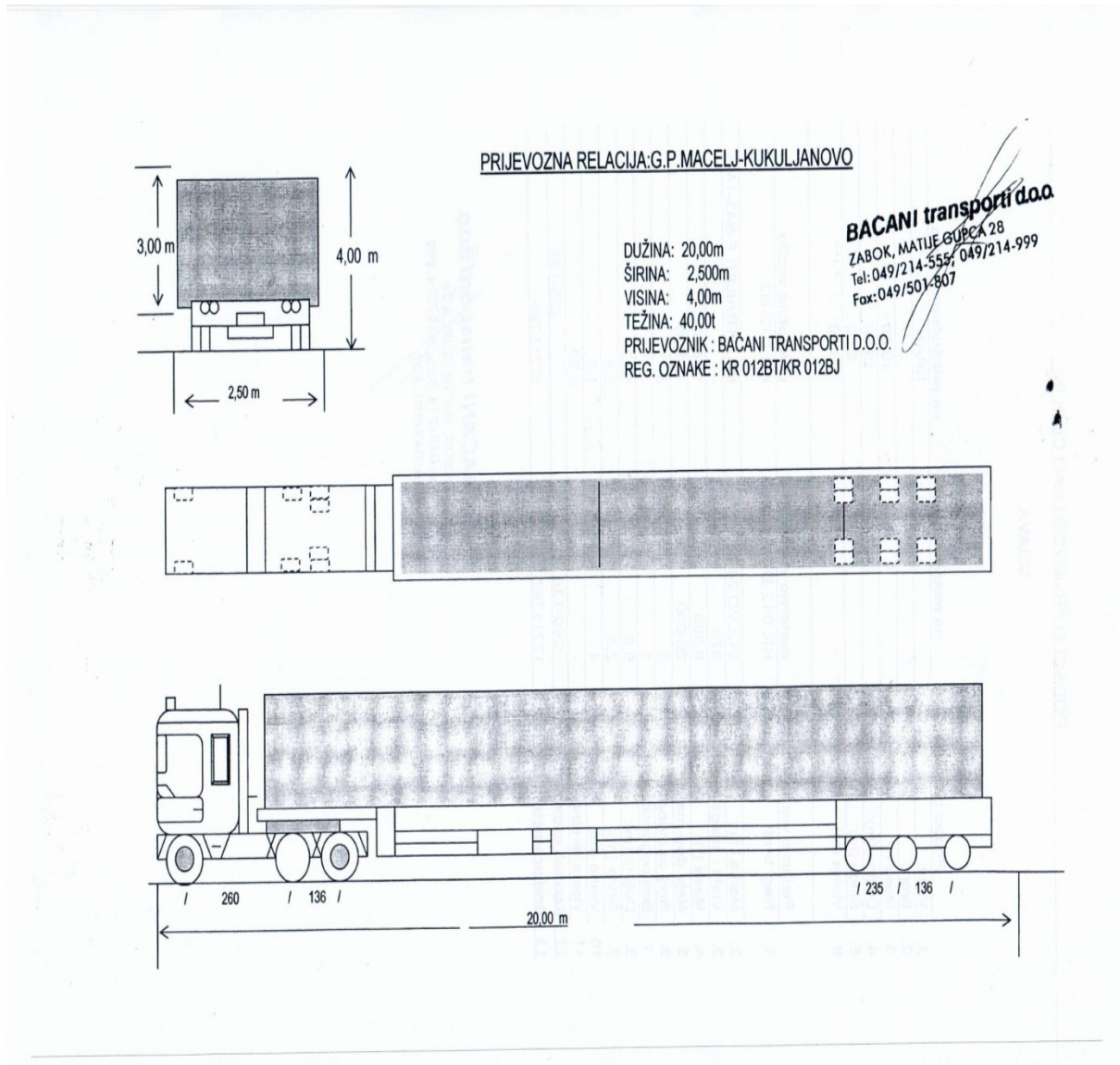
²⁶ zaokružiti odgovarajuće

²⁷ Puni naziv projekta, naziv ovlaštene pravne ili fizičke osobe koja je izradila projekt te broj projekta

²⁸ Puni naziv projekta, naziv ovlaštene pravne ili fizičke osobe koja je izradila projekt te broj projekta

²⁹ Vrsta suglasnosti, naziv pravne osobe koja je izdala suglasnost te broj suglasnosti

Prilog 6

BAČANI TRANSPORTI d.o.o.
Matije Gupca 28
49210 ZABOK
Tel:049/214-555
Fax:049/501-807

U Zaboku, dana 11.07.2018.

Na temelju članka 9. Pravilnika o izvanrednom prijevozu («Narodne novine» br. Br119/07, a u svezi članka 22. Zakona o javnim cestama («Narodne novine» br. 100/96, 76/97 i 27/2007), dajemo posebnu

IZJAVU

1. Da su svi podaci unijeti u zahtjev za izdavanje dozvole za izvanredni prijevoz br.: 194 od dana 12.07.2018. istiniti.
2. Da ćemo izvanredni prijevoz obaviti sukladno uvjetima iz rješenja o dozvoli za izvanredni prijevoz.
3. Da ćemo prijevoz obaviti tehnički ispravnih i registriranim motornim vozilom odnosno tehnički ispravnim i registriranim vozilima, opremljenim i obilježenim propisanim oznakama sukladno čl. 35. i 36. Pravilnika o izvanrednom prijevozu i s posadom osposobljenom za obavljanje takve vrste prijevoza.
4. Da ćemo izvanredni prijevoz pratiti vozilom za pratnju odnosno vozilima za pratnju, obilježenim i opremljenim prometnom signalizacijom sukladno članku 37. i 38. Pravilnika o izvanrednom prijevozu.
5. Da nam je itinerar od mjesta polaska izvanrednog prijevoza do mjesta dolaska u potpunosti poznat pa je uz primjenu odgovarajućih mjera zaštite javnih cesta i prometa na njima prijevoz moguće obaviti.
6. Da ćemo obaviti prijevoz nedjeljivog tereta koji nije moguće obaviti drugim prijevoznim sredstvima odnosno takav prijevoz drugim sredstvima bio bi previše složen, dugotrajan i skup.
7. Da ćemo podmiriti materijalnu i nematerijalnu štetu te odgovarati za nanesenu štetu nastalu zbog obavljanja izvanrednog prijevoza protivno uvjetima iz rješenja o dozvoli za izvanredni prijevoz i odredbama Pravilnika o izvanrednom prijevozu.

BACANI transporti d.o.o.
Ovlaštena osoba
ZABOK, MATIJE GUPCA 28
Tel: 049/214-555; 049/214-999
Fax: 049/501-807

Ime i prezime/

Prilog 8

HRVATSKE CESTE d.o.o.
Vončinina 3, 10000 Zagreb
OIB: 55545787885

JU433U

KLASA: UP/I-340-03/18-09/9788

URBROJ: 345-559/484-18-3

Zagreb dana 12.07.2018.

Hrvatske ceste d.o.o. Zagreb Poslovna jedinica Zagreb, Tehnička ispostava Zagreb, Metalčeva 5, 10000 ZAGREB po JOSIP VENCLING, prom. temeljem čl. 23. Zakona o općem upravnom postupku (NN 47/09) i Odluke Uprave KLASA: 011-01/2015-3/22, URBROJ: 345-520/455-2015-1 od 30.01.2015. povodom zahtjeva prijevoznika BAČANI TRANSPORTI D.O.O., Matije Gupca 28, 49210 ZABOK, OIB: 15481866913 u upravnoj stvari izdavanja dozvole za izvanredni prijevoz temeljem čl. 46. st. 5. čl. 74. st.1. alineja 1. Zakona o cestama (NN 84/11, 18/13, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14), čl. 5. Pravilnika o izvanrednom prijevozu (NN 119/07 i 52/08) i čl. 96. st. 1. i st. 2. Zakona o općem upravnom postupku, izdaju

DOZVOLU ZA IZVANREDNI PRIJEVOZ BROJ 170513

1. Dozvoljava se prijevozniku **BAČANI TRANSPORTI D.O.O., Matije Gupca 28, 49210 ZABOK, OIB: 15481866913**

jednokratni izvanredni prijevoz sa skupom vozila

registarskih oznaka

KR 012 BT, KR 012 BJ

prijevoz

KRAN

po državnim cestama

od mjesta: GP MACELJ

preko: ČV. TRAKOŠČAN - A2 - TUNEL BREZOVICA - A2 - TUNEL SV. TRI KRALJA - A2 - ČV. JANKOMIR - A3 - ČV. LUČKO - A1 - ČI BOSILJEVOZ - A6 - TUNEL VELIKI GLOŽAC - A6 - TUNEL ROŽMAN BRDO - A6 - TUNEL ČARDAK - A6 - TUNEL POD VUGLEŠ - A6 - TUNEL JAVOROVA KOSA - A6 - TUNEL VRŠEK - A6 - TUNEL LUČICE - A6 - TUNEL SOPAČ - A6 - TUNEL SLEME - A6 - TUNEL TUHOBIĆ - A6 - ČV. ČAVLE - ŽC5205

do mjesta: KUKULJANOVO 452, 51223, KUKULJANOVO

u ukupnoj duljini od 210,00 km,

ukupne duljine 20,00 m,

najveće širine 2,50 m,

najveće visine 4,00 m,

ukupne mase 40,00 t, s

osovinskim opterećenjem na 1. osovini (1. vozilo)

od 7,000 t,

osovinskim opterećenjem na 2. skupini osovina (1. vozilo)

od 13,000 t,

osovinskim opterećenjem na 1. osovini (2. vozilo)

od 7,000 t,

osovinskim opterećenjem na 2. skupini osovina (2. vozilo)

od 13,000 t,

2. Prijevoz iz točke 1. ove dozvole prijevoznik je dužan obaviti s polaskom dana 12.07.2018. u sati 19:00 i dolaskom dana 13.07.2018. u sati 19:00, uz odstupanje od +/- 2 sati.

3. Prijevoznik mora osigurati pratnju izvanrednog prijevoza s **jednim vozilom za pratnju**

4. Voditelj izvanrednog prijevoza je

JURICA MARCIJUŠ

5. Utvrđuje se da je prijevoznik prije izdavanja ove dozvole uplatio troškove izvanrednog prijevoza u iznosu od 187,50 kn i iznos naknade od 315,00 kn što predstavlja 100 % na ime ukupno procijenjene naknade za izvanredni prijevoz.

Konačni obračun naknade za izvanredni prijevoz, te ostalih troškova utvrđenog prijevoza koji su stvarno nastali, Hrvatske ceste d.o.o. će obračunati posebnim rješenjem sukladno Pravilniku o mjerilima za izračun naknade za izvanredni prijevoz (NN 68/2010) i Odluci o visini i načinu plaćanja troškova izdavanja dozvole za izvanredni prijevoz i troškova kontrole osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila (KLASA: 011-01/2014-3/371, URBROJ: 345-520/455-2014-1, od 03.07.2014.).

6. Prijevoznik može odustati od izvanrednog prijevoza iz ove dozvole prije nego što je započeo s obavljanjem izvanrednog prijevoza o čemu je pisanim putem dužan obavijestiti Hrvatske ceste d.o.o., Poslovna jedinica Zagreb, Tehnička ispostava Zagreb, Metalčeva 5, 10000 ZAGREB, a o odustanku od izvanrednog prijevoza će se donijeti posebno rješenje.

7. Prijevoznik prije početka izvanrednog prijevoza može izvršiti izmjenu vremena polaska samo uz suglasnost Hrvatskih cesta d.o.o., Poslovna jedinica Zagreb Tehnička ispostava Zagreb, Metalčeva 5, 10000 ZAGREB za što je dužan podnijeti pisani zahtjev, dok za sve ostale izmjene i dopune dozvole ima pravo podnijeti pisani zahtjev prije početka prijevoza, a izdavatelj dozvole je dužan donijeti izmjenu i dopunu dozvole u roku od 3 dana od dana primitka zahtjeva. Ukoliko je prijevoznik zatražio izmjenu i dopunu dozvole ne može započeti prijevoz prije nego što mu se izda izmjenjena i dopuna dozvole za obavljanje izvanrednog prijevoza, a ukoliko započne prijevoz takav prijevoz će se smatrati prijevozom bez dozvole.

Prilog 9

8. Iznos iz točke 5. ove dozvole koji je prijevoznik uplatio za izvršenje izvanrednog prijevoza neće se vratiti prijevozniku ukoliko je isti odustao od izvanrednog prijevoza nakon što je trebao započeti sa izvanrednim prijevozom, zbog toga što nije obavio izvanredni prijevoz i zato što nije pravovremeno obavijestio izdavatelja dozvole pisanim putem o odustajanju od prijevoza.
9. Obzirom na značajke izvanrednog prijevoza ili ranije obavljene kontrole izvanrednog prijevoza, prijevoznik **ne mora** pozvati davatelja dozvole, radi prethodnog pregleda vozila s teretom, a prije polaska izvanrednog prijevoza. Broj zapisnika o obavljenoj kontroli izvanrednog prijevoza
10. Za prolaz izvanrednog prijevoza **po navedenom itineraru**
prijevoznik **ne mora** poduzeti posebne mjere zaštite javne ceste i sigurno odvijanje prometa i to:
11. Prijevoznik **nije** obavezan obavijestiti ostale sudionike u prometu o prolasku izvanrednog prijevoza putem sredstava javnog priopćavanja
12. Prijevoznik se obvezuje pridržavati i ostalih uvjeta koji nisu navedeni u ovoj dozvoli, a propisani su Pravilnikom o izvanrednom prijevozu.
13. Prijevoznik BAČANI TRANSPORTI D.O.O., Matije Gupca 28, 49210 ZABOK, OIB: 15481866913 se obvezuje:
- podmiriti svu materijalnu i nematerijalnu štetu koja nastane zbog obavljanja izvanrednog prijevoza protivno uvjetima iz ove dozvole,
- podmiriti svu materijalnu i nematerijalnu štetu koja nastane nakon obavljenog izvanrednog prijevoza i za koju se može sa sigurnošću utvrditi da je nastala kao izravna posljedica obavljenog izvanrednog prijevoza.

OBRAZLOŽENJE

Prijevoznik **BAČANI TRANSPORTI D.O.O., Matije Gupca 28, 49210 ZABOK, OIB: 15481866913**

dostavio je **osobno** dana **12.07.2018.**

zahtjev za izdavanje dozvole za izvanredni prijevoz. Odluku o imenovanju odgovornog voditelja izvanrednog prijevoza, posebnu izjavu o osposobljenosti i opremljenosti osoba za obavljanje ove vrste prijevoza, presliku, skicu vozila odnosno skupa vozila s teretom (tlocrt, pogled i presjek) s označenim dimanzijama, presliku teretnog lista odnosno drugog vjerodostojnog dokumenta iz kojeg su vidljive sve značajke tereta, presliku prometnih dozvola vozila koja sudjeluju u prijevozu

Na temelju utvrđenog činjeničnog stanja i temeljem čl. 46. i 74. Zakona o cestama te čl. 5. Pravilnika o izvanrednom prijevozu, riješeno je kao u dispozitivu ove dozvole.

Službena osoba:

JOSIP VENCL ing.prom.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ove dozvole može se izjaviti žalba Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture, Zagreb, Prislavlje 14, u roku od 15 (petnaest) dana od dana primitka ove dozvole. Žalba se predaje izravno ili poštom, ili elektroničkim putem, a može se izjaviti i usmeno, u zapisnik, Hrvatskim cestama d.o.o. Tehnička ispostava Zagreb, Metalčeva 5, 10000 ZAGREB

Na žalbu se plaća 50,00 kuna pristojbe po tar. br. 3. Uredbe o tarifi upravnih pristojbi (NN 8/2017).

Prijevoznik je platio pristojbu na zahtjev i rješenje u iznosu od 70,00 kuna po Tar. br. 1. i 2. Uredbe o tarifi upravnih pristojbi (NN 8/2017).

Dostaviti:

1. Prijevoznik,
2. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Uprava prometne inspekcije,
3. Ministarstvo unutarnjih poslova,
4. Pravna osoba koja upravlja javnom cestom po kojoj će biti obavljen izvanredni prijevoz, odnosno koncesionar HRVATSKE AUTOCESTE D.O.O. ZAGREB, ŽUPANIJSKA UPRAVA ZA CESTE PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE, AUTOCESTA ZAGREB-MACELJ D.O.O., AUTOCESTA RIJEKA-ZAGREB D.D.
5. Arhiva.

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet prometnih znanosti
10000 Zagreb
Vukelićeva 4

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI I SUGLASNOST

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem kako je ovaj _____ završni rad
isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na
objavljenju literaturu što pokazuju korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem kako nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, niti je prepisan iz
necitiranog rada, te nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem također, kako nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj
visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Svojim potpisom potvrđujem i dajem suglasnost za javnu objavu _____ završnog rada
pod naslovom **Organizacija cestovnog prijevoza specijalnih tereta**

na internetskim stranicama i repozitoriju Fakulteta prometnih znanosti, Digitalnom akademskom
repozitoriju (DAR) pri Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

U Zagrebu, 9.9.2018 _____

Student/ica:

Janko Krizelj

(potpis)